

خطی - فهرست شده
۳۸۱۳

بازرسی شد
۳۶ - ۳۷

بازدید شد
۱۳۸۲

شماره ثبت کتاب	۵۸۳۰ ۲۵۷۵۱
موضوع	۱۵۷۴۰۳۰۳۰۳۰۳۰
مؤلف	
کتاب در دو جلد	
کتابخانه مجلس شورای ملی	

خطی - فهرست شده
۳۸۱۳

[illegible]

سوی جیب الہ

نواب صدر پادشاه دین پناه سخی جیلانی
که در این عصر و زمان در ایران و عربستان
مجتهدینت و از وجه صحت آن و آنکه در عصر
غیبت امام هادی نام بقیة الله المنان علیه
و علی ابائیه الطاهرین الصلوٰۃ و السلام خلوزمان
از مجتهد عدل امامی جامع شرایط حکم و فتوی
امکان فعلی دارد و در حکمت الهیه روا بود
و تحقیق پذیرد و بر تقدیر جواز و وقوع خلوه
مذکور هر امر ضروری معاش و معاد عباد
در بلاد موافق شریعت مقدسه بوجهی مثبت
تواند پذیرفت یا آنکه همه هر چه و مرجح در
عالم روا بود فقیر مقر بقرصیر خویش در
جواب گفت بدان اَللّٰهُمَّ کَ اللَّهُ مَا یُرِیْ مِنْكَ
و یرضی به عنک که قول مذکور نواب آنکه
مرجع آن شهادت بر نفی غیر محصور نبود

This image shows a detail from a manuscript, likely a Qur'an, featuring a decorative border and a central panel with Arabic calligraphy. The border is composed of a repeating geometric pattern of interlocking lines in blue, red, and gold, set against a dark background. The central panel is a rectangular area with a light beige background, containing a large, stylized floral motif in blue and gold. The calligraphy is in a cursive script, possibly Thuluth, and is written in black ink. The overall style is characteristic of Islamic art, with its emphasis on geometric and floral patterns and elegant calligraphy.

نواب

و شهادت بر نفی غیر محصور صدق و صحت
 آن مقصود است بر اعلام علام الغیوب خالی
 از سند و وجه صحیح بود چه در عدل و حکمت
 حکیم علیم غنی مطلق جل جلاله در هر عصر و زمان
 تا انقضای زمان تکلیف وجود دانایان بعلوم دین
 مبین و مصالح داین کافه مکلفین که بآن حفظ
 مقاصد خسه که آن نفرو دین و عقل و نب
 و مال بود میشود و بعث و نصب همه معصومان
 از انبیاء و اولیاء و اوصیاء علیهم السلام و انزال کتب
 سماوی و شرایع و احکام بجهت ان شدن بحجت
 صحت تدبیر و انتظام مهام داین کافه اناام ضروری
 بود چه همین بمصایح امکار دانایان دین مبین
 غیاب ظلمتها ضلالت انجلا می باید و بتایج
 ابکار اذهان ایسان جلیب غمها جهالت انکشاف
 می پذیرد و نیز یقینی قطعیت که جواز جهالت را

و مطلقا مستلزم رفع و وضع تکلیف بود
 از هر کس و جواز وضع و رفع تکلیف از هر کس مستلزم
 جواز رفع کتب و رسل و اداب بود و در رفع کتب
 و رسل و اداب عیاذ بالله منه فساد تدبیر
 و رجوع بکفته دهریه میشود و باین وجه موجه
 مسین ثقه الاسلام قدس سر در کتاب کافی اشاره
 نموده و بعبان ذهاب علما و فقدان ایشان
 عیاذ بالله منه عین نقصان و زیان عرضه غیر
 از اطراف آن بود چنانچه خداوند رحمان جل جلاله
 فرموده اَوَلَمْ نَرْسُلْکَ بِالْاَرْضِ نَقُصَصُهَا
 مِنْ اَطْرَافِهَا باین تفسیر سید الشاجدین زین العابدین
 علی بن الحسین علیهما السلام که گفت و هو ذهاب
 العلماء و امام ابوالحسن موسی الکاظم علیهما السلام
 گفت اذ مات المؤمن بکت علیه الملائکه و بیاع
 الارض التي کازعید الله علیها و ابواب السماء

التي كان يصعد فيها بأعماله وتلم في الإسلام ثمة
لا يدها شيء لأن المؤمنين الفقهاء حصون
الإسلام كحصن سور المدينة لها من حدث
شريف مستفاد ميثود كه حفظ اسلام بوج
علما، وفقها، مؤمنين بود چنانچه حفظ شهر
بجصاران و دوستان موفقان و ابليس لعين
موت مؤمن فقيه بود چنانچه امام جعفر صادق
عليه السلام گفت ثمن احد يموت من المؤمنين ثمن
الى ابليس من موت فقيه چكون چنين نباشد
و حال آنكه فقهاء، مؤمنين و علما، دين مبن و اركان
بغير ان عليهم السلام انداز جهت بغيري چنانچه
رسول الله فرموده من سلك طريقا يطلب فيه
علما سلك به طريقا الى الجنة و ان الملائكة
لتضع اجنتها لطلاب العلم رضى به و انه يستغفر
لطالب العلم من في السماء و من في الارض حتى

في النجدة

في البحر و فضل العالم على العابد كفضل القمر
على سائر النجوم ليلة البدر و ان العلماء، و ثمة
الانبياء، ان الانبياء، لم يورثوا ديارا و لا ذريها
ولكن و رثوا العلم من اخذ منه اخذ بخط و لقا
ان حديث شريف نبوي در كتاب كافي كليني
و من لا يحضر الفقيه مذکور بود و هريك ازها
بهر دو كتاب ثقة الاسلام محمد بن يعقوب كليني
در زمان حيات خویش در زمرة وكلاء مولانا
المهدي عليه و على آله المعصومين الصلوة
و السلام بود مثل عثمان بن سعيد الغري و ابى جعفر
محمد پروى و ابى القاسم الحسين بن روح و على بن
السيمري رضى الله عنهم و وفات محمد بن يعقوب
قبل از وفات على بن محمد السيمري بود زيرا كه على
بن محمد السيمري در شعبان سنة تسع و عشرين
و ثلثمائة و فات يافقه پس تصانيف ثقة الاسلام

محمد بن یعقوب و روایات وی در زمی و کلا
 الصاحب علیه السلام بوده در وقتی که راهی نبوی
 تحقیق منقولات او و صدیق مصنفات وی از
 امام معصوم مهدی نام علیه السلام بوده و صدق
 ابو جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه
 قتی که بدعا صاحب الزمان علیه السلام مؤلف شده
 شهادت بصحت این حدیث و صدور آن از رسول الله
 صلی الله علیه و آله داده و علماء را در صحت این حدیث
 شریف توقیفی نبوده و همگی نقل آن نموده اند اینجی
 که مستفیض بلکه متواتر گشته و اهانت و عدم
 علماء دین بین عیاذ بالله منه موجب غضب
 و سخط خداوندیان جل جلاله بود چنانچه رسول الله
 صلی الله علیه و آله فرموده من اکره فقیهها مؤمن
 لقی الله یوم القیمه و هو غنیمه و مؤمنان
 فقیهها مؤمن لقی الله یوم القیمه و هو غضبان

دور باشد که نفی علم ایشان با ظهور آن بملا
 انار آن انا زنادل علینا در تحت اهانت مذکوره
 داخل باشد و تحت اهل علم دینی سبب نجات
 و رستگاری بود چنانچه امام جعفر صادق
 علیه السلام فرموده اغد عالما او متعلما او اجت
 الی اهل العلم ولا تکن رابعا فتهلك بیغضهم و نفی
 علم ایشان با ظهور انار اشعار بیغض ایشان دارد
 عیاذ بالله منه و علماء دین بین منار و الاقیان
 امام جعفر علیه السلام گفت العلماء انما وال الاقیان
 حصون و الاوصیاء ساده و در حدیث دیگر العلماء
 منار و الاقیان حصون و العلماء ساده و امیر
 مؤمنان و مؤلی متقیان علیه افضل صلوات الله
 الرحمان فرموده الاخبرکم بالفقیه حق الفقیه
 من لم یقنط الناس من رحمة الله و من لم یؤمنهم
 من عذاب الله و لم یخصهم فی معاصی الله

ولم يترك القرآن رغبة عنه الى غيره وجابر
 بن عبد الله انصاري روايت کرده از رسول الله
 صلى الله عليه وآله که فرمود ساعه من عالمي
 على فراشه ينظر في علمه خير من عبادته العابد
 سبعين عاما و امام جعفر صادق عليه السلام
 گفت اذا كان يوم القيمة جمع الله عز وجل الناس
 في صعيد واحد ووضعت الموازين فتوزن دناء
 الشهداء مع مداد العلماء فرج مداد العلماء على
 دماء الشهداء و رسول الله صلى الله عليه وآله
 فرموده المؤمن اذا مات وترك ورقة واحدة عليها
 علم تكون تلك الورقة يوم القيمة ستر ايمانه
 وبين النار واعطاء الله تبارك وتعالى بكل حرف
 مكتوب عليها مديته اوسع من الدنيا سبع مرات
 و ما من مؤمن يقعد ساعة عند العالم الا اراه
 ربه عز وجل جلت الى جيبى وعزتي وجلالى لا
 سكتك

الحكمة

الحكمة معه ولا ابالي وينز فرموده صلى الله عليه وآله
 بحالته اهل الدين شرف الدنيا والاخرة وبن
 فرموده قالت الحواريون لعيسى يا روح الله من
 نجاس قال من تذكركم الله رؤيته وينز في علمكم
 منطقته ويرغبكم في الاخرة عمله و مراد بعلماء
 وفقها كه واران پيغمبر اند و بر موت هريك
 از ايشان ميگرد فرشتگان و بقاء زمين و دني
 اسنان و موت هريك ثله و رخنه بود در اسنان
 چون حصون اسلامند و فرشتگان باهاي
 خود را در راههاي ايشان محسوس كنند و بجهت
 ايشان استغفار مي نمايند هر كس كه در اسنان و دني
 بود حتى ماهيان دريا و فضل و شرف ايشان
 بر عابدان مثل شرف و فضل ماه بدر بود بر ساير
 ستارگان و خوف و خشيت خداوند در خان
 جل جلاله منحصر در ايشان بود و مداد ايشان

رجحان بر خونهای شهیدان دارد و یک نظر
 و فکر هر یک از ایشان در علم دین مبتدیان در وقتیکه
 وی بر فراش و سکون و تمکین بهر بود در فضل و کمال
 از عبارت عابد در هفتاد سال و هر یک ورقه که
 بر آن علم دینی نوشته شد و از عالم مؤمن صاحب
 آن بماء حجابی بود در روز قیامت میان وی و آنتر
 دوزخ و خدای تعالی هر یک از ایشان را حبیب خود
 جل و علا خواهد داد و با همسین وی در یکجا
 میگرد و وی ساکن بهشت میگردد با وصف ایمان
 و همسینی وی شرف دنیا و آخرت بود و دیدن او
 مذکور خدای عز و علا بود و غیر ذلک از وجوه فرایا
 و فضایل و شرف که احصاء آن مقدور نیست بود
 بعد از معصومین علیهم السلام فقها و مجتهدین و محدثین
 فرقه ناجیه اثنی عشریه اند که توسل با اهل بیت عصمت
 و طهارت که سینه نجات و فلاح و رستگاری

در دار قرار بدو آن میسر نبود چنانچه اند و تبرک
 از دشمنان ایشان نموده اند و دلالت برین مراد و محل
 آن از راه عقل و نقل شد و در اینجا میگویم که چون
 معلوم شده که فرقه ناجیه از همه فرق مسلمین
 که با اخبار سید المرسلین هفتاد و سه فرقه اند
 شیعه امامیه محقه اثنی عشریه اند چنانچه اتفاقاً
 لفظ شیعه و فرقه در عدد اسارت خفیه بان بود
 و نیز معلوم گشته که امت را در عصر غیبت امام
 هادی نام علیه السلام در حوادث واقع و معرفت
 احکام حلال و حرام رجوع بسوی راوی حارث
 اهل بیت علیهم السلام و اطراد در حلال و حرام
 و عارف احکام ایشان علیهم السلام واجب بود
 و در عصر غیبت طریق معرفت با عدم آن شخص
 در رجوع مذکور بود معلوم میشود صدوق و
 مذکور صدوق الطایفه ابو جعفر محمد بن علی

بن بابویه رحمه الله تعالى در کتاب احوال الدین
و اتمام النعمة ذکر کرده از جمله توقیعات شریفه
بخط مولانا صاحب الزمان بقیه الله الرحمن
علیه الصلوة والسلام که آنحضرت در جواب بعضی
از سائل مشکله براسخی بن یعقوب که بواسطه
محمد بن عثمان عمری رضی الله عنه سوال نموده
بود نوشته اما ما سالت عنه ارشد الله و تو
الی قوله علیه السلام و اما الحوادث الواقعة فارجعوا
فیها الی رواة حدیثنا فانهم حجتي علیکم و اما حجة الله
علیهم بمقتضا این توقیع شریف را بیان حدیث
اهل البیت علیهم السلام که مراد از ایشان مجتهدان
از اهل ایمانند در زمان غیبت امام علیه السلام حجت
حجت الله الرحمن اند بر کافه متقدمان و رجوع بایشان
در حوادث واقعه و قضایا سانحه و در معرفت
احکام و حلال و حرام امما نام علیهم السلام واجب بود

ابو الحسن محمد بن جعفر بن ماهویه گفت من
و برادر من محمد بن ابی الحسن الثالث علیه السلام
نوشتیم و سوال کردیم که معالمرین سین را آنکه
فرانکیم امام علیه السلام در جواب بخط شریف خویش
نوشت همت ما ذکر تمام اصادا فی دینکما علی
مسین فی جنتنا و کل کثیر القدم فی اثرنا فانهم
کافوکما انشاء الله تعالى مراد کثیر القدم
فی اثرنا مجتهد عدل مای بود پس حدیث شریف
دلالة بر وجود مجتهد که کفایت امر دین و معالمر
ان می نماید دارد و سید جوانان همت امام حسین
بن علی علیهما السلام فرموده من کفل لنا ینما قطعه
عنا محتنا باستتارنا فواساه عن علوننا التي
سقطت الیه حتی ارشده و هداه قال الله عز وجل
یا ایها العبد الکریم المواسی انا اولی بالکریم منک
اجعلوا له یا ملائکتی فی الجنان بعدد کل حرف

علمه الف الف قصر وضمو اليها ما يليق بها
من سائر النعم و مراد بكفيل موسى عالم بعلم دين
مجتهد عدل اما مي بود والله اعلم و ابو خديجه
گفت كه حضرت امام جعفر صادق عليه السلام
مرابه نزد شيعيان فرستاد و فرمود كه ايشان را
از من پيام برسان و بگويا كه اذ وقت بينكم خصمه
او تداري بينكم في شئ من الاخذ والعطاء ان تحاكموا
الي احدي من هؤلاء الفساق اجعلوا بينكم رجلا من
حلالنا و حرامنا فاني قد جعلته عليكم قاضيا و اياكم
ان يحاكم بعضكم بعضا الي السلطان انما برز حد
شريف دلالت دارد بر وجود قاضي شرعي كه بعد از
معضوم مجتهد عدل اما مي بود باجماع فرقه ناجيه
پس وجود او در عصر غيبت امام عليه السلام ضروري
بود مستقي در دين بين لازم نيابد و از جمله مقبول
عمر بن حنظله بود كه جميع علماء طائفة محقة تلمذ

تلقين بقول مؤداه اند حتى انكه مسمي بمقبول
كردين قال سالت ابا عبد الله عليه السلام عن
رجلين من اصحابنا يكون بينهما منازعة في دين
او ميراث فتحاكما الي السلطان او الي القضاة
ايحل ذلك فقال من تحاكم الي الطاغوت فيحكم
له فانما ياخذ سحتا وان كان حقه ثابتا لانه
اخذ بحكم الطاغوت و قد امر الله عز وجل ان يفر
بها قلت كيف يصنعان قال فانظروا الي من كان
منكم روي حديثنا و نظري حلالنا و حرامنا
و عرف احكامنا فله رضوا به حكما فاني قد جعلته
عليكم حاكما فاذا حكم بحكمنا فلم يقبل منه فانما
بحكم الله استخف و علينا رد و الراء علينا الراء
علي الله و هو علي حد الترك بالله اين حديث شريف
دلالت دارد كه تحاكم و رافع بسوي غير قاضي
شرعي كه در مثل اين زمان عبارت از مجتهد عدل

اما می جامع جمیع شرایط حکم و فتوی بود حرام
 بود و منزله تحاکم و رافع بیوی طاعت و بیطاعت
 بود و اخذ مال بیکم غیر حاکم شرعی حلال نبود
 و سحت و حرام بود و اگر چه حق صدق ثابت
 محقق اخذ بود چون بیکم طاعت گرفته و خلا
 امر خداوند تعالی کرده و اشعار دارد که خلافت
 در هر باب مانع ترتیب اثران بود بران و علما را
 درین باب کلام و تفصیلت که مقام مناسب
 ذکر آن نبود پس بیا بر انتفاء خرج و ضیق در درین
 مبین و دلالت مثل این حدیث شریف مقبول همه
 مقتضین بآنمه معصومین علیهم السلام خلونما
 از قاضی شرعی ممکن نبود تا تقطیل لازم نیاید
 و راهی بفصل منازعات و مشاجرات و احقاق
 دوی الحقوق بود و نیز اجاع علما، فرقه ناجیه
 که اعتصام با اهل بیت عصمت علیهم السلام که

نجاتند

نجاتند جسته اند انقضا یافته بر حرمت قضا،
 و حکم و فتوی غیر مجتهد جامع شرایط آن در زمان
 غیبت امام علیه السلام و اخبار و آثار آنمه اطهار
 علیهم السلام صراحت دلالت دارد بر آنکه سعادتی
 و مقصدی قضا، و فتوی با عدم شرایط معتبره
 شقی و مقرا و در درازنای زمان بود و مقرا و دراز
 شکایت بخداوند قهار از شدت کرمی نار می برد
 و بحالت معاطی مذکور موجب توقع نزول
 لعنت بود بر مجالس با مقصدی مذکور و حکم او
 بغیر ما انزل الله تعالی سبب کفر او بود و خطا
 او در حکم می اندازد او را از دور تر از آستان و چون
 بگوید و سوال نماید از راست و چه خود ما نقول
 ما تری لعنت خدای تعالی و فرشتگان و همه
 مردمان بر او می آید و منزله جماعتی بود که خدای
 عز و جل در حق ایشان فرموده اَلَّذِیْنَ

يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنزَلَ
مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ
أُمرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ امير مؤمنان ومولى متقيان
عليه الصلوة والسلام شرح را كفت يا شرح قد
مجلسا ما جلس الامير اوصى بني اوصى بني اوصى چون
مجتهد جامع شرايط حكم و فتوى بفرغيت در وقت
وصى بني ايت زوى باذن صريح داخل بود جواز
قضاء او قدح در حضر مذکور درين حديث شريف
مى نمايد و امام جعفر صادق عليه السلام فرموده
اتقوا الحكومة فان الحكومة انما هي للامام العالم بالقضاء
العاقل في المسلمين ايتى او وصى بنى وكلامه در حضر
مذكور مستفاد از اين حديث شريف نظر بجواز
حكومة مجتهد جامع شرايط ان در زمان غيبت امام
عليه السلام مثل سابق بود و اين دو حديث در كتاب
كافي كليتى و كتاب من لا يحضره الفقيه مذکور بود

و در صحت هر دو شهادت ثقة الاسلام و صلوة
الطائفة قدس الله اسرارهما كافي بود و صدق
رحم الله روايت کرده از امام جعفر عليه السلام
كه فرمود ان النواوير شكت الى الله عز وجل
شده حرها فقال لها اسكتي فان مواضع القضاء
اشد حرامك از محمد بن مسلم ثقفى پسند صحیح
روایت کرده اند كه گفت مياي ابو جعفر عليه السلام
وانا جالس عند القاضي بالمدينة قد دخلت عليه
من الغد فقال ما مجلس رايتك فيه امر قال
قلت له جعلت فداك ان هذا القاضي لي مكرم
فربما جئت اليه فقال لي وما يؤمنك ان تنزل
اللغة فتعلم معه و حضرت امام جعفر صادق
عليه السلام فرموده ائى قاض قضى بين اثنين
فاخطأ سقطا بعد من السماء و نیز فرموده
اذا كان احكام يقول لمن عزمينه و لمن عزمه

ما تقول ما ترى فعلى ذلك لعنة الله والملائكة
والناس أجمعين ونیز آنحضرت فرموده انما
رجل کان بینہ ویناخ له ممارات فحق فدعاه
الی رجل من اخوانک لیحکم بینہ وینہ فابی الا
ان یرافعه الی هولا کان یمزله الذین قال الله
غزوجل لم تر الی الذین یرغمون انفسهم امنوا
بما انزل الیک وما انزل من قبلك یریدون
ان یحاکموا الی الطاغوت وقد امروا ان ینکروا
مقدس زهد مولانا احمد رحمه الله ذکر کرده که درین
آیت کمال مباهلت شد در بیان منافات میان
ایمان و تحاکم بسوی طاغوت که آن هر جا که بغیر حق
بود دنیا برد وایت احباب آنحضرت سیدین امامین
با قر و صادق علیهما السلام از المعنی الطاغوت
کل من یحاکم الیه من حکم بغیر الحق عمدة الطائفة
ابوعلی الطبرسی قدس سر در مجمع البیان ذکر کرده

که آن

که این آیت کریمه دلالت دارد بر حرمت تحاکم بلکه
بر کفر آن بسوی حکام جور که ایشانرا حکم کردن
بجای شرع انور جایز نباشد خواه جاهل بود
یا عالم فاسق مؤمن بود یا مخالف حکم بجهت او کند
یا بر او بر حکم او اخذ مستحب شود یا نشود حکم او
موافق نفس الامر بود یا نبود چنانچه اخبار و آثار
نیز دلالت بر آن دارد و نیز امام علیه السلام فرموده
القضاة اربعة ثلثة فی النار و واحد فی الجنة
رجل قضی بجور وهو یعلم فهو فی النار و رجل
قضی بحد وهو لا یعلم فهو فی النار و رجل قضی
بحق وهو لا یعلم فهو فی النار و رجل قضی بالحق
وهو یعلم فهو فی الجنة و نیز فرموده الحکم حکمان
حکم الله غزوجل و حکم اهل الجاهلیة و من حکم
بدرهین بغیر ما انزل الله غزوجل فقد کفر
راقر حروف کوید که مراد بقسم اول از اقسام اربعه

مذکوره شخصی بود که بحسب علم و معرفت اهلیت
حکومت دارد و عمدتاً عصیاناً حکم بجو میکند
و مراد بقسم دوم شخصی بود که اهلیت حکومت
ندارد و حکم بجو میکند و قسم سیم شخصی بود که
اهلیت حکومت بحسب علم و معرفت ندارد و بحسب
اتفاق حکم بجو میکند و چهارم آن شخص که اهلیت
حکومت بحسب جمیع شرایط آن دارد و حکم بجو میکند
و مراد بحکم کردن بدرهین بنی بر ما انزل الله عز وجل
حکم شخصی بود که اهلیت حکم کردن ندارد یا دارد و حکم
بجو میکند پس مشکل نشود که خطا عجز دهد مقتدر
بود باجماع امت و هر دو حدیث شریف دلالت بر
خلافت آن دارد و خیر البشر صلی الله علیه و آله و سلم
من حکم فی درهین حکم جو زخم جبر علیه کان بن
اهل هذه الایة و من لم یحکم بما انزل الله فاولئك
هم الکافرُونَ قال الراوی فکیف یجوز فقال

بجو

یکون له سوط و یجوز فی حکم علیه فان مضی
بحکومت و الاضریه سوط و حبه فی بجه
از ظاهر این حدیث شریف نبوی مستفاد میشود
که حکم کردن غیر قاضی شرعی در در و در هر حکم
جو و جبر کردن بکفرت آن از محکوم علیه بتا زان
و زندان با امتناع وی موجب کفر قاضی مذکور
بود عیاذ بالله منه و از مثل این حدیث شریف
نهایت بدی حال و مال بسیاری از قاضیان
و شیخ الاسلامان این زمان ظاهر میکردند و
آن مستغنی از بیان بود فاعبر و یا اولی
الابصار را قهر حروف کوید یقینی و قطعی
بود که خداوند رحمان تکلیف بندگان بما فوق
وسع و طاقت ایشان نموده و متابعت و انقیاد
شرع انور را در هر باب و امثال او امر و نهی آن
نواهی الهی در هر وقت و زمان بر کافران و مکلفان

واجب گردانیدن و تجویز تعدی از آن نموده بیک
فرموده تلك حدود الله فلا تقسدها ومن يتعد
حدود الله فاولئك هم الظالمون و محبت
بالفه در همه اوقات و احوال خدای جل جلاله
راست بریندگان و یا آنچه گذارش یافت ظاهر است
که بدون وجود مجتهدان و راویان روایات معتبره
علیهم السالم در مثل این زمان که آفتاب خلافت
مصطفوی و ولایت مرتضوی از جهت رعیت
در محاب غیبت نبود امور دارین کافه انام انتظام
پذیر نبود و احقاق حقوق ذوی الحقوق و فضل
منازعات و مشاجرات و محاذرات و اقصای
مردمان و رفع فساد نمی شود و نفی شقت و حرج
در دین بین شده و خداوند جل جلاله اراده
یسر نموده و اراده عشر نموده لفقوله تعالی و ما
علیکم فی الدین من حرج یرید الله بکم اليسر ولا یرید

بکم اليسر و خیر البشر پیغمبر صلی الله علیه و آله
فرموده بعثت بالحنفیة السیحة السهلة یسر در
غیبت هادی نام علیه السالم وجود مجتهدان
که و ارثان پیغمبرانند لطف بود و لطف بر
جل جلاله واجب بود یسر در حکمت الهیه خلو
عصر و زمان غیبت علیه السالم از وجود علما
دین مبین و مجتهدان مؤمنین و راویان و محدثان
احادیث شریفه معصومین علیهم السالم که مقتضا
آنچه گذارش یافت بخت حجت الله الرحمان اندر کما
مقلدین محال بود و الا لانم اید حرج عظیم با یقین
تکلیف مالا یتطاق و فسق و ضلالت همه اقوامی
که با پیغمبر و ائمه هدی علیهم السالم موافقت
و مشارکت در اصل طینت دارند بعلت ترک
واجب کفای یا عینتی و مجموع اینها بر مؤمن
عارف فطن تا امل صادق ظاهر کرد و قال الصادق

علیه السّلم از عندنا والله سرّ از سرّ الله وعلما
 من علم الله امرنا الله بتبلیغه قبلقناه عن الله
 عز وجل ما امرنا بتبلیغه فلم نجد له موضعا
 ولا اهلا ولا جاهه یحملونه حتی خلق الله لذلك
 اقواما خلقوا من طینة خلق منها محمد وآله
 وذریته علیهم السّلم ومن نور خلق الله منه محمدا
 وذریته وصنعم بفضل صنع رجه التي صنع
 منها محمدا وآله قبلقناه عن الله ما امرنا بتبلیغه
 فقبلوه واحتملوا ذلك قبلقناهم ذلك عما قبلوه
 واحتملوه ویلقهم ذکرنا فالت قلوبهم الى معرفتنا
 وحديثنا فلو لا انهم خلقوا من هذا لما كانوا
 كذلك لا والله ما احتملوا الحديث قال الراوی
 ثم رفع علیه السّلم یدیه وبکی قال اللهم ان هؤلاء
 لشر ذنّة قلیلون فاجعل حیانا حیاهم ومماتنا
 مماتهم ولا تسلط علیهم عدو الک فتبجنا بهم

فانک

فانک ان الحقنا بهم لم تعبد ابدا فارضک
 وصلى الله على محمد وآله وبجبت انک البتة
 فرقة ناجیه باسرها اتفاق بران کتاب یکفوع
 از معصیت نمیکند چنانچه ان معصیت از هر یک
 بظهور آید همین دعا معصوم علیه السّلم که
 بجبت ایشان با چشم کریمان نموده کافی بود چون
 ازین دعا فضل عظیم و سر فی نجیم بجبت طایفه
 محقة ناجیه که عقل باو بر ارتقاع ان راه انداخت
 مستفاد میشود چه امام علیه السّلم طلب نمود
 از خدای تعالی انکه بگرداند مجابا ائمه هدی را
 علیهم السّلم مثل محیا شیعه ناجیه وممات ایشان
 علیهم السّلم مثل ممات شیعه منفک و مراد
 مذکور بود چون بیقین حاصل بجبت ائمه هدی
 علیهم السّلم اشرف بود از حاصل بجبت شیعه
 ناجیه واختیار اصل بر عکس بجبت اشعار مذکور

بوذ والله أعلم وامير مؤمنان ومولى تقيان
 علي بن ابي طالب عليه الصلوة والسلام فرموده
 يا قنبر ابشر وبشر واستبشر فوالله لقد مات رسول الله
 صلى الله عليه وآله وهو على امته ساقط الا لشيعة
 الاوان لكل شيء غر وغر الاسلام الشيعة الاوان
 لكل شيء دعامة ودعامة الاسلام الشيعة الا
 وان لكل شيء ذروة وذروة الاسلام الشيعة
 الاوان لكل شيء شرفا وشرف الاسلام الشيعة الا
 وان لكل شيء سيدا وسيدا لاسلام مجاز الشيعة
 الاوان لكل شيء اماما وامام الارض يكتفيها الشيع
 والله لو لا ما في الارض منكم ما رايت بعين عشا
 ابد والله لو لا ما في الارض منكم ما انعم الله على اهل
 خلائكم ولا اصابوا الطغيان ما لهم في الدنيا
 ولا لهم في الآخرة من نصيب كل ناصب وان بقى
 واجتهد منسوب الى هذه الآية عاملة ناصبة

ون

وكل ناصب مجتهد فعلمه هيا، شيعتنا ينطقون
 بامر الله عز وجل ومن يخالفهم ينطقون بفتنة
 والله ما من شيعتنا يام الا اصعد الله عز وجل
 روحه الى السماء فبارك الله عليها فان كان
 قد اتم عليها اجلها جعلها في كفوز من رحمة
 وفي رياض جنة وفي ظل عرشه وان كان
 اجلها ما خراب الله بها مع امته من الملائكة
 ليردوها الى النجى الذي خرجت لتكن فيه
 والله ان حاكم وعماركم لخاصة الله عز وجل
 وان فقركم لاهل القنا وان اغنياكم لاهل القنا
 وانكم كلكم لاهل دعوة واهل اجابته واحاديث
 شريفه اصحاب عصمت در شرف وفضل شيعه
 ناجيه مجديت از كثرته كه احصا جميع ان دريك
 رساله وكتاب ميسر بود وذكر انمودي ازان
 بجته تا ييد مرام نزدوى لانهم كافى بوذ^{انشاء}

و با این عنایت خداوند جل جلاله که نسبت
 بشیعه ناجیه انبی عشریه تمامیت دارد چگونه
 لطف خویش را بپوشود و انایان در هر عصر و زمان
 از یتیمان شیعیان یتیم انقطاع از امام هادی
 ایشان که قدرت بر وصول بسوی وی علیه السلام
 ندارند باز دارد حاشا و کلاً و احادیث مرویه
 از معضومان علیهم السلام در باب حث و ترغیب
 دانیان شیعه ناجیه بسوی تعلیم و هدایت
 جاهلان طایفه شرایع دینی ایشان را بیشتر از آنست
 که عدد و احصاء آن توان نمود لیکن ما ذکر طریقی
 از آن مینمایم از جمله مرویات از ابی محمد امام
 حسن عسکری علیه السلام که فرمود حدیثی را
 عن ابائه علیهم السلام عن رسول الله صلی الله علیه
 و آله قال اشد من یتیم الیتیم الذی انقطع عن ابيه
 یتیم یتیم عن امامیه و لا یقدر علی الوصول الیه

ولا یدری

ولا یدری کیف حکمه فیما یتلی به من شرایع دینه
 الاضن کان من شیعتنا عالما بعلومنا و هدی
 انجا هیل شریقتنا المنقطع عن شاهدتنا اسم
 فی محرم الاضنهاده و ارشد و علمه شریقتنا
 کان معاً فی الرقیق الاعلی و یتزمام علیه السلام
 در حدیث دیگر فرموده قال علی بن ابی طالب علیه السلام
 من شیعتنا عالما بشریقتنا فاخرج ضعفا شیعتنا
 من ظلم جهلهم الی نور العلم الذی حیوانه جاء
 یوم القيمة علی راسه تاج من نور یضی لجمیع
 العرصات و حله لا یقوم الاقل سلك منها
 الذی یجذب افرها ثم ینادی مناد یا عباد الله
 هذا عالم من لامنه علما بعض الی محمد الاضن
 اخرجهم فی الدنیا من حیرة جهله فلیتثبت
 بنوره لیخرجهم من حیرة ظلمة هذه العرصات
 الی نزه النجنان فیخرج کل من علمه فی الدنیا خیرا

اوفتح عن قلب من الجهل قفلا او اوضح له شبهة
 ونيزامام عليه السلم در حديث ديكر فضل كافل
 يقيم آل محمد المنقطع عن مواليد الناسب في
 رتبة الجهل يخرجهم من جهلهم ويوضح له ما شبهه
 عليه على فضل كافل يقيم يطعمه ويسقيه
 كفضل الشمس على السهي ونيزامام عليه السلم
 در حديث ديكر فرموده من كفل لائيمما قطعه
 عنا محنتنا باستارنا فواساه من علوننا التي
 سقطت اليه حتى ارسل وهداه قال الله عز وجل
 يا ايها العبد الكريم المواسي انا اولى بالكرم منك
 اجعلوا له يا ملائكتي في الجنان بعدد كل حرف
 علمه الف الف قصر وضمو اليها ما يليق بها
 من سائر النعم ونيزامام عليه السلم در حديث ديكر
 فرموده قال محمد بن علي الباقر عليه السلم العالم
 كمن معه شعبة نفعي للناس وكل من ابصر شعبة

دعاله بخير كذلك العالم معه شعبة تزيل ظلم
 الجهل والحيث فكل من اضاءت له فخرج بها
 من حيث او نجابها من جهل فهو من عقابنه
 من النار والله يعوضه عن ذلك بكل شعرة
 لمز اعتقه ما هو افضل له من الصدقة بمائة
 الف قطار على غير الوجه الذي امر الله عز وجل
 به بل تلك الصدقة وبال على صاحبها لكن يعطيه
 ما هو افضل من مائة الف ركعة بين يدي الكعب
 ونيزامام عليه السلم فرموده در حديث ديكر
 قال جعفر بن محمد الصادق عليهما السلم علماء
 شيقتنا رابطون بالشر الذي يلي ابليس وعقبات
 ممنعونهم عن الخروج على ضعفاء شيقتنا
 وعن ان يسلط عليهم ابليس وشيعته القوا
 الاقصر انصب لذلك من شيقتنا كان افضل
 من جاهد الروم والترك واخزى الف الف

لا تَدْفَعُ عَنْ رِأْيَانِ حُجَيْنَا وَذَلِكَ مَدْفَعٌ عَنْ أَيْدِيهِمْ
وَيَزِيدُ حَدِيثَ دِيكَرِ إِمَامٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَرَمَوْهُ
قَالَ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ فَيَقِيهِ وَاحِدٌ
مُنْقَذِينَ سَائِرَ آيَاتِنَا الْمُنْقَطِعِينَ عَنْهُ وَعَنْ
مُشَاهِدَتِنَا بِتَعْلِيمِ مَا هُوَ مُحْتَاجٌ إِلَيْهِ أَشَدَّ عَلَى
أَبْلِيسَ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ لِأَنَّ الْعَابِدَ هَمَّهُ ذَاتُ نَفْسِهِ
فَقَطُّ وَهَذَا هَمُّهُ مَعَ ذَاتِ نَفْسِهِ ذَوَاتُ عِبَادِ اللَّهِ
وَأَمَّا لِيُنْقَذَهُمْ مِنْ يَدِ ابْلِيسَ وَمَرَدِّهِ فَذَلِكَ
هُوَ أَفْضَلُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ وَأَلْفِ عَابِدَةٍ
وَيَزِيدُ إِمَامٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَرَمَوْهُ قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى
الرِّضَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ يُقَالُ لِلْعَابِدِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
نَعَمْ الرَّجُلُ كُنْتَ هَمَّكَ ذَاتُ نَفْسِكَ وَكَفَيْتَ
النَّاسَ مَوْتَكَ فَادْخُلِ الْجَنَّةَ إِلَّا أَنْزَلَ الْفَقِيرُ
مَنْ فَاضَ عَلَى النَّاسِ خَيْرٌ وَأَنْقَذَهُمْ مِنْ أَعْدَائِهِمْ
وَوَفَّرَ عَلَيْهِمْ نِعْمَ خِزَانَةَ اللَّهِ وَحَصَلَ لَهُمْ رِضْوَانُ اللَّهِ

تَعَالَى وَتَقَالُ لِلْفَقِيرِ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُ لَا تَتَّكِمُ
إِلَّا بِحَمْدِ الْهَادِي لِضَعْفَاءِ مُحِبِّهِمْ وَمُؤَلِّمِهِمْ
تَفَّ حَتَّى شَفَعَ لِمَنْ أَخَذَ عَنْكَ وَتَعَلَّمَ مِنْكَ
فَتَصِفُ فَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَعَهُ فَيَأْمُرُ بِمَا وَفَّيَا مَا
وَفَّيَا مَا حَتَّى قَالَ عَشْرًا وَهُمْ الَّذِينَ أَخَذُوا عَنْهُ
عُلُومَهُ وَأَخَذُوا عَنْهُ أَخَذَ عَنْهُ وَعَنْهُ أَخَذَ عَنْهُ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ فَانْظُرْ وَكَيْفَ فَرَّقَ بَيْنَ الْمُرْتَدِّ
وَيَزِيدُ إِمَامٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَرَمَوْهُ قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ
عَلَيْهِمَا السَّلَامُ لَوْلَا مَنْ تَقَى بَعْدَ غَيْبَةِ قَائِمِنَا
عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنَ الْعُلَمَاءِ الدَّاعِينَ إِلَيْهِ وَالذَّالِّينَ
عَلَيْهِ وَالذَّالِّينَ عَنْ دِينِهِ يَحُجُّ اللَّهُ وَالْمُنْقَذِينَ
لِضَعْفَاءِ عِبَادِ اللَّهِ مِنْ شِبَالِ ابْلِيسَ وَمَرَدِّهِ
وَمَنْ فَخَّخَ التَّوَابِعَ لِمَا بَقِيَ أَحَدًا لَا ارْتَدَّ
عَنْ دِينِ اللَّهِ وَلَكِنَّهُمْ الَّذِينَ يُمْسِكُونَ أَرْزَمَةَ قُلُوبِهِمْ
ضَعْفَاءَ الشَّيْعَةِ كَمَا يُمْسِكُ صَاحِبُ السَّفِينَةِ

سكانها اولئك هم الافضلون عند الله عز وجل
 ونيزامام عليه السلم فرموده تاقى عليا شيخنا
 القوامون بضعفا مجينا واهل ولايتنا يوم
 القيمة والانوار استطع من يجانهم على راس كل
 واحد منهم تاج بها انبت تلك الانوار في عصا
 القيمة ودورها سيرة ثلثة الف سنة
 فشاع يجانهم نبت فيها كلها فلا يبقى هناك
 يسم قد كفون ومن ظلمة انجمل نقدوه ون
 حين التيه اخرجوه الاتعلق بشيعة من انوارهم
 رفعتهم الى العلو المعدة في جوار استاويهم ^{عليهم} و
 وبجضر ائمتهم الذين كانوا يدعوا اليهم ولا
 ماصب من النواصب يصيبه من شعاع تلك النيران
 الاعيت عنه وصمت اذنه واخر لسانه ونحو
 عليه اشد من لهب النيران فحملهم حتى دفعهم
 الى الزانية فدعواهم الى سواء النجيم ونيزامام

حتى يجازيهم فذلك الجحان فترى لهم عليا نعيم

عليه

عليه السلم فرموده ان محي محمد صلوات الله
 عليه ساكنين الفقراء وهم الذين سكن جوار ^{جوار}
 وضعفت قواهم عن مقاومة اعداء الله الذين هم ^{هم}
 دينهم ويسفون احلامهم الا من قواهم ببقية
 وعلمه حتى ازال سكنهم ثم يسأطهم على ^{عليه}
 الظاهرين النواصب وعلى الاعداء الباطنين
 ابليس ومردة حتى يهر بوجههم عن دين الله ويذو
 دونهم عن اوياء الرسول الله صلى الله عليه
 واله حول الله تعالى تلك المسكنة الى شياطينهم
 فاجحهم عن اضلالهم قضى الله تعالى بذلك
 قضا حقا على لسان رسول الله صلى الله عليه
 واله ونيزامام ابو محمد عليه السلم فرموده
 قال علي بن ابي طالب عليه السلم من قوى مكانا
 في دينه ضعيفا في معرفته على ناصب مخالف
 فانحمله لقنه الله يوم يدلى في قبره ان يقول الله

ساكنين مواساتهم
 افضل من مواساة لهم

ربي ومحمد نبي وعلى ولي والكعبة قبلتي
 والقرآن بهتدي وعدتي والمؤمنون اخواني في الله
 ادليت بالحجة فوجبت لك اعالى درجات الجنة فقد
 ذلك بحول عليه قبر ائمه رياض الجنة ويزلزلهم
 عليه السلم فرموده قالت فاطمة عليها السلم وقد
 اختصم اليها امراتان قتاز عتافي ثمن امر الدين
 احدهما معاذة والاخرى مؤمنة ففتحت على
 المؤمنة حجةها فاستظهرت على المعاذة ففرجت
 فرحاً شديداً فقالت فاطمة عليها السلم ان فرح
 الملائكة باستظهارك عليها اشد من فرحك وان فرح
 الشيطان ومردة بخرنها اشد من خرفها وان الله تعالى
 قال للملائكة اوجوا الفاطمة بما فتحت على هذه الكينة
 الاسيرة من الجنان الف الف ضعف ما كنت اعدت
 لها واجلوا هذه سنة في كل من يفتح على اسير
 مسكين فيغلب معاندا مثل الف الف ما كان

معد

معذاله من الجنان وقال علي بن موسى الرضا
 عليه السلم افضل ما يقدمه العالم من محبينا
 وموالينا امامه يوم فقره وفاقه وذلك وسكنه
 ان يقيث في الدنيا مسكنا من يدنا صابعد الله
 ولرسوله يقوم في قبره والملائكة صفوف
 من شفير قبره الى موضع يحكمه من جنان الله
 يحملونه على اجنتهم ويقولون طوباك طوباك
 ما دفع الكلاب عن الابرار وما ايها المتعصب
 للائمة الاخيار وقال ابو محمد عليه السلم لبعض
 تلاميذه لما اجتمع قوم من الموالين والمحبين لا
 رسول الله صلى الله عليه وآله بحضرة وقال
 يا ابن رسول الله ان لنا جارا من التصاب يوفينا
 ويحج علينا في تفضيل الاول والثاني والثالث
 على امير المؤمنين عليه السلم ويورد علينا
 محمدا لاندري كيف انجواب عنها واخرج منها

مرهولا، اذ كانوا مجتمعين يكلمون فتسمع
عليهم فيستدعونك الكلام فكلّمواهم
صاحبهم واكرغته وفلحقه ولاسوله باقية
فذهب الرجل وحضر الموضع وحضروا وكلم الرجل
فانخمه وصين لا يدري في السماء هو او في
الارض قالوا وقع علينا من الفرج والسرور بالآ
يعلمه الا الله تعالى وعلى الرجل والمتعصبين
له من انحرى والغمر مثل الحقنا من السرور فلما
رجعنا الى الامام قال لنا ان الذي في السموات
من الفرج والطرب بكر هذا العدو لله كان
اكثر مما كان بحضرتكم والذي كان بحضرة ابليس
وعتاة مردية من الشياطين من انحرى والفراشد
مما كان بحضرتكم ولقد صلى على هذا الكاسر له
ملائكة السماء والمحجب والكرسى وقابلها الله
بالاجابة واكرمها بابه وعظم ثوابه ولقد لقيت تلك

الملائكة عدو الله المكسور وقابلها بالاجابة
فشد رحابه واطال عذابه وزيادتي بعلمك
وشعائري ان خالي يعيش ودلالت برانكه زمان
از وجود دانا بعلم دين وشعائري ان خالي نمیشود
چند وجه ديكر بود فرض ووجوب
تقعه در دين بين بر كانه مكلفين در هر وقت
وزمان تاستها زمان تكليف وبيان فرض
مذكور بدون وجود فقيه ميتر نبود چنانچه
بر عارف متامل ظاهر بود وبامتناع تكليف
بمالايطاق وبيان مقدمه اولي دلالت تمام
شود ومقدمه اولي با حادث باب فرض العلم
بيان پذيرد مثل قول رسول الله صلى الله عليه
واله طلب العلم فريضة على كل مسلم الا ان الله
يجب بغاة العلم وقول امير المؤمنين عليه السلام
ايها الناس علموا ان كمال الدين طلب العلم

وَالْعَمَلُ إِلَّا تَطْلُبَ الْعِلْمَ أَوْ جِبَ عَلَيْكُمْ مِنْ طَلَبِ
 الْمَالِ إِلَّا الْمَالَ مَقْضُومٌ مَقْضُومٌ لَكُمْ قَدْ سَمِعْتُمْ
 بَيْنَكُمْ وَصَفْنَاهُ وَسَيَفِي لَكُمْ وَالْعِلْمُ مَخْرُوجٌ عَنْ
 أَهْلِهِ وَقَدْ أَمَرَ بِطَلَبِهِ مِنْ أَهْلِهِ وَقَوْلُ الصَّادِقِ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ تَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ فَإِنَّهُ مَنْ لَمْ يَتَفَقَّهْ
 مِنْكُمْ فِي الدِّينِ فَهُوَ أَعْيَانِي أَنْ اللَّهَ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ
 لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا
 إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ وَقَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 عَلَيْكُمْ بِالتَّفَقُّهِ فِي دِينِ اللَّهِ وَلَا تَكُونُوا عَابِدَانِ فَإِنَّهُ
 مَنْ لَمْ يَتَفَقَّهْ فِي دِينِ اللَّهِ لَمْ يَنْظُرْ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 وَلَمْ يَنْزِلْ لَهُ عَمَلٌ وَقَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَوْ رَدَّتْ أَهْلِي
 ضَرِبْتُ رُؤُوسَهُمْ بِالسَّيَاطِ حَتَّى يَتَفَقَّهُوا وَقَالَ لَهُ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ رَجُلٌ جَعَلْتُ فِدَاكَ رَجُلًا فِي هَذَا
 الْأَمْرِ لَزِمِيَّتَهُ وَلَمْ يَتَعَرَّفْ إِلَى أَحَدٍ مِنْ أَهْلِيهِ قَالَ
 فَقَالَ كَيْفَ يَتَفَقَّهُ هَذَا فِي دِينِهِ وَقَوْلُ رَسُولِ اللَّهِ

صلى الله

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِأَخِيرٍ فِي الْعَيْشِ الْأَرْحَلِينَ
 عَالِمٌ مَطَاعٌ أَوْ مُسْتَمِعٌ وَاعٍ وَجَوَّادٌ
 سَوَالُ أَهْلِ ذِكْرٍ وَعَالِمِينَ يَعْلَمُ دِينَ بَرَكَاتِهِ جَاهِلِينَ
 أَنْ مَكْلَفِينَ يَقُولُهُ تَعَالَى وَاسْتَأْذِنُوا أَهْلَ الذِّكْرِ
 إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ وَامْتِثِلُوا أَمْرًا وَتَكْلِيفًا
 وَاجِبَ عَيْنِي بِضَيْقِ دَرْهَمٍ وَرَقَةٍ زَمَانٍ بِرُكَافَةٍ
 مَكْلَفِينَ بِدُونِ وَجُودِ عَالِمِينَ تَكْلِيفًا بِمَا لَا يُطَاعُ
 مَمْنَعُ الْوُقُوعِ مِنْ حِكْمَةٍ مُطْلَقٍ جَلَّ جَلَالُهُ بُوْدُ
 بِسُ وَجُودِ عُلَمَاءٍ دَرْهَمٍ وَرَقَةٍ زَمَانٍ ضَرُورِي
 بَقَاءِ تَكْلِيفٍ تَأْتِيهِ زَمَانٌ أَنْ بُوْدُ وَرَقَةٍ زَمَانٍ
 غَيْبِ هَادِي مَتَامٍ مَقْضُومٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 عَالِمِي كَيْفَ تَقْلِيدِي رَوَاتٍ مُخَصَّرِينَ بِمَجْتَهِدِي
 أَمَامِي جَامِعِ شُرَاطِيقِي بِاجْمَاعِ عُلَمَاءِ فِرْقَةٍ تَأْتِيهِ
 وَاخْتِصَاصِ أَهْلِ الذِّكْرِ بِأَمْنِهِ مَعْصُومِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ
 عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ بِدَلَالَةِ أَحَادِيثِ بَابِ أَنْزَاكَ فِي

وغير ان منافی تمامیت دلالت بر مطلوب بر
وجه مذکور نبود چون در حوادث واقعه و قضا
سایحه و معرفت احکام و حلال و حرام بود رجوع
بر او بیان و محدثان و عارفان احکام ایشان علیهم السلام
که مجتهدان از اهل ایمانند بنا بر اتفاق اجماع
مذکور بر کافه مقلدان واجب بود و رجوع مذکور
منزله رجوع بمعضومین علیهم السلام بود قال
الصاحب علیه السلام واما الخوارق النواقص
فارجعوا فیها الی رواة حدیثنا فانهم حججی علیکم
وانا حجة الله استماع وضع تکلیف در
هر وقت و زمان با وجود جامع شرایط آن چه بدلائل
احادیث ثرینه باب بیان و التعریف و لزوم
الحجة از کافی و غیران معرفت از صنع خداوند
رحمان جل جلاله بود و بنده کار از صنع ان حفظ
و رضیب نبود و تکلیف از حکیم مطلق جل جلاله

بدون

بدون معرفت متمنع الوقوع بود قال الصادق
علیه السلام المعرفة من صنع الله ليس للعباد فيها
صنع وقال ايضا ان الله اخبرني على الناس بما هم
وعرفهم وفي قول الله عز وجل وما كان الله
ليضل قوما بعد اذ هدى لهم حتى يتبين لهم
ما يتقون قال حتى يعرفهم ما رضىه وما
يسخطه وفي قوله فاهلها فجورها و تقوها
قال بين لها ما تاتي وما تترك وفي قوله تعالى
انا هدىنا السبيل انما شركا واما كفورا قال
عرفناه لما اخذوا ما تارك وفي هدىنا النجدي
قال نجد الحيرة والشوك قال عبد الأعلى قلت
لابي عبد الله اضلحك الله هل جعل في الناس
ارادة يبالون بها المعرفة قال فقال لا قلت
هل كلفوا المعرفة قال لا على الله البيان لا يكلف الله
نفسا الا وسعها ولا يكلف الله نفسا الا اماتا

وقال عليه السلام ستة اشياء ليس للعباد فيها
صنع المعرفة والجهل والرضا والغضب والنوم
والنقطة پس اگر در زمان غیبت هادی امت
امام معصوم علیه السلام بجهت آن که حجت وی
علیه السلام اندیافت نشوند بر هیچ کس معرفت آنچه
نمیدانند از دین و معایر آن بمقتضای احادیث شریفه
واجب نبود بدون معرفت تکلیف متع بود پس
وضع تکلیف از کافه مردمان با وجود تحقق شرایط
آن لازم آید و بطلان لازم ضروری بود پس و غیر
دانیان بجهت بیان و تعریف و بقا تکلیف در هر
و زمان واجب بود و هو المطلوب
فحق جمیع مؤمنان و مخلوقان از وجود مؤمن
عادل چه باجماع در زمان غیبت امام معصوم علیه السلام
اجتهاد واجب کفای یا عینی بود و ترک واجب
با وصف عدالت جمع نمیشود و خلق ارواح و قلوب

شیعه

شیعه ناجیه از طینت ائمه معصومین علیهم السلام
که از علیین بود و ابدان ایشان از تحت آن و هر فیه
بودن ایشان با پیغمبران علیهم السلام در خلقت
و طینت چنانچه احادیث شریفه باب خلق ابدان
الائمه وارواحهم و قلوبهم علیهم السلام از کافه
و غیر آن دلالت بر آن دارد و قطعاً ما فی قلوبهم
بود قال الصادق علیه السلام ان الله خلقنا من
علیین و خلق ارواحنا من فوق ذلك و خلق
ارواح شیعتنا من علیین و خلق اجسادهم من دونه
ذلك فمن اجل ذلك القرابة بیننا و بینهم و قلوبهم
نحو الینا و قال ایضا علیه السلام ان الله خلقنا
من نور عظمته ثم صور خلقنا من طینته من خروجه
مکسوة من تحت العرش فاسکن ذلك النور فیه فلذلک
نحن خلقا و بشران و انین لم یجعل لاحد فی مثل
الذی خلقنا منه نصیب و خلق ارواح شیعتنا

من طينتنا وابدانهم من طينة مخزونة مكتونة أسفل
من ذلك الطينة ولم يجعل الله لاحد في مثل الذي
خلقهم منه رقيب الا لاجنباء صلوات الله عليهم
ولذلك صرنا نحن وهما الناس وصار باي الناس
هيجا النار والى النار وقال ابو جعفر محمد بن علي البا
عليهما السلام ان الله خلقنا من اُعلى عليين وخلق
قلوب بشيقتنا مما خلقنا وخلق ابدانهم من دون
ذلك فقلوبهم هوى اليها خلقت مما
خلقنا ثم تلا كتاب الانبار لعل عليين وانا
اُدرئك ما عليون كتاب مرقوم يشهد المقرئون
لزود مشقت وغر ورجح دردين بين
چه بر تقدير عدم مجتهد جامع شرايط حكم وفقوى
وفسوق جميع مؤمنان بسبب ترك تحصيل ان عياذ الله
منه فصل مشاجرات ومنازعات واقعه ميان
مسلمانان ووقوع اطلاقه وانفقاد جماعات ^{صلوات} ^{الله} ^{عليهم}

مهر و صمد

وحكمته ان يخص من خلق من خلقه ^{خلقته} محتملة للا
والنهي بالامر والنهي للا يكونوا سدى مهملين
وليغضموه ويوجدوه ويقروا له بالربوبية
وليعلموا انه خالقهم ورازقهم وارشادهم
ربوبية ظاهرة وحججه نيرة واضحة واعلامه
لايحه تدعوهم الى توحيد الله عز وجل وتشهد
على انفسها الصانعها بالربوبية والالهية ^{فما}
من اثار صغفه وعجائب تدبير فندبهم الى فقه
للايبح لهم ان يحملوه ويحملوا دينه واحكامه
لان الحكم لا يبح لاجلهم ولا انكار لدينه فقام
جل ناله الم يؤخذ عليهم ميثاق الكتاب الا يقولوا
على الله الا الحق وقال بل كذبوا بما لم يحيطوا
بعلمه فكانوا محصورين بالامر والنهي مأمورين
بقول الحق غير مخصص لهم في المقام على ان يحملوا
بالسؤال والتفقه في الدين فقال فقلوا لا نفر

من كل فرقة منهم طائفة ليتفقهوا في الدين
وليتذروا قومهم اذا رجعوا اليهم وقال
فاستلوا اهل الذكر ان كنتم لاتعلمون فلو كان
يسع اهل الفقه والسنة المقام على الجمل ما اتم
بالسؤال ولم يكن حاج الى بعثة الرسل بالكتب
والاداب وكانوا يكتفون عند ذلك بمنزلة الهما
ومنزلة اهل الضرر والزمانة فلو كانوا كذلك
لما بقوا طرفة عين فلما لم يجز بقائهم الا بالادب
والتعليم وجبانه لابل كل صحيح الخلقه كامل الاله
من مورد ودليل وشير وامرناه وادب وتعليم
وسوال وسئله انتهى دين كلام ثقة الاسلام
بمقدمات حقه تمام كشته بقاء انام در هر وقت
وزمان بوجود دانايان وموديان ودليلان وشيران
وامران ياهيان وادب وتعليم وسوال وسئله
وبدون ان يكچشم زدن باقى نتواند بود چون سئل

وضع

وضع تكليف وبطلان كتب ورسل واداب بود
ودر وضع تكليف ورفق كتب ورسل واداب
فساد تدبير ورجوع بكفته اهل دهر ميشود
پس در عدل و حكمت خداوند جان جل جلاله
نور وجود دانايان بعلم دين بين و شعيران
بجحت وبرهان در هر وقت وزمان تا انتها رسيد
تكليف ضرورى بقاء نوع انسان بود و بدون
نور وجود ايتان و ظهور ان يكچشم زدن باقى
نتواند بود قال الله تعالى وما خلقت الجن والانس
الا ليعبدون چون عبادت بدون معرفت
ومعرفت بدون عارف ميترنيت والله اعلم
ولله الحمد كه درين عصر وزمان در بلدان ايمانيا
از اصفهان وكاشان ومشهد مقدس خراسان
وعراق عرب وشيران وغيران نور وجود جمعي از
علماء ومجتهدين بر طريق حق ائمه معصومين صلوات

عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ظُهُورٌ وَحُضُورٌ دَارِدٌ وَبَاعْتِقَادٌ
فَقِيرٌ غَبَارٌ رَاهٍ رَاهٍ رَوَانٌ دِينَ مَبِينٌ عَدَدٌ آيَاتٍ
كَثْرَةُ اللَّهِ مِنْ أَسْأَلِهِمْ كَمَثَرٍ أَزْوَاجٌ وَأُولُ عَدَدَاتِهِمْ
وَبِمَقْتَضَايِهِ رَفَعَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
دَرَجَاتٍ دَرَجَاتٍ آيَاتٍ دَرِ عِلْمٍ وَمَعْرِفَةٍ وَفَضِيلَةٍ
وَنُورٍ فَهَمٌّ وَجَامِعِيَّةٌ عُلُومٌ وَنُظَرٌ ثَابِتٌ وَحَدَسٌ
صَائِبٌ وَقُوَّةٌ مَدَسَّةٌ كَمَا بَانَ قَدَرُهُ بِرَدِّ فُرُوعٍ
بِسُوءِ أَصُولٍ مَيَّسَرٌ بُوْدُ مَتَافُوتٍ بُوْدُ وَابِنِ قُوَّةٍ دُنْيَا
اجْتِمَاعُهُ أَعْدَهُ بُوْدُ خِيَانَتِهِ قَدَرُ الْمُقَدِّسِينَ تَزِيْنُ الْخَيْرِ
قَدَرُ مَنْ ذَكَرَ مَعْرُودَهُ كَمَا أَمَّا تِلْكَ الْقُوَّةُ بِيَدِ اللَّهِ تَعَالَى
يُوتِيهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ عَلَى وَفْقِ حِكْمَةٍ وَمَرَاهِ
وَلَكْرَةِ الْمَجَاهِدَةِ وَالْمَارَسَةِ لَاهِلُهَا مَدْخُلٌ عَظِيمٌ
فِي تَحْصِيلِهَا وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا
وَأَنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ وَوَجُودُ ابْنِ قُوَّةٍ قَدَسِيَّةٌ
دَرِ بَعْضِ أَعْلَمَاءِ ابْنِ زَمَانٍ دَرِ دِيْدِهِ بِصِدْقِ عَارِفَانِ

صَاحِبِ انْصَافَانِ وَقْتُ غَايَةِ ظُهُورِ دَارِدِ
وَبِسْيَارِ مُشْكَلِ بُوْدُنِ تَابِجَدِي كَمَا تَحْصِيلِ
يَا ظُنْ دَرِ مَسْئَلَةِ اجْتِمَاعِهِ مَعْمُودُنِ مُشْكَلِ افْتَدِ
بِرِخْلَانِ جِهَةِ فَرِيْتِ بُوْدُ جِهَةِ فِي أَجَلِهِ كَاشَفِ
أَزْوَاجِ قُوَّةٍ قَدَسِيَّةٍ رَادِرِ تَحْصِيلِ مُطْلُوبِ
بِحَالِ تَشْكِيكِ نَمِيِّ مَانْدَالَانِ رَايِ بِرِ اسْتِظْهَارِ
صَاحِبَانِ فَضْلِ وَمَعْرِفَةِ مَجْتَهِدِ بِاِظْهَارِ وَصْفِ
عَدَالَتِ وَتَقْوَى وَوَرَعِ دَرِ رُوحِ بَا اسْتِقَامَتِ
فَهْرِ صَائِبِ وَنُظَرِ ثَابِتِ احْتِيَاجِ بِتَصَدِيقِ وَادْعَانِ
أَحَدِي نَدَارِ نَبَا نَمَا يَعْرِفُ ذَا الْفَضْلِ مِنَ النَّاسِ
ذَوُوهِ وَمَعْرِفَتِ دِيكَرَانِ بِتَصَدِيقِ وَازْعَانِ أَعْلَمَاءِ
سَابِقِينَ بِمَشَاهِدَةِ خُطُوطِ آيَاتِهِ وَازْوَاجِ حَقِيقَةِ
بَا ظُهُورِ وَصْفِ مَذْكَورِ مَيَّسَرِ بُوْدُ وَسَاوِي عَدَدِ
الْعِبَا ازْ عُلَمَاءِ وَفَقَهَاءِ وَمُحَدِّثِينَ مُقَدِّسِينَ
قَدَرُ اللَّهِ أَرْوَاحَهُمْ فِي أَجَلِهِ تَصَدِيقِ وَادْعَانِ

بَعْدَ اَنْ يُوْرَجِهَ بِتَشْرِيطِ تَحْصِيلِ اِلَيْهِ
بَعْدَ اَنْ يُوْرَجِهَ بِتَشْرِيطِ تَحْصِيلِ اِلَيْهِ

بجست را قحروف نموده اند بشارات بعضی ثقات
 و اجازات بخطوط شریفه ایشان که بعینها از فقیر
 هست فقیه ثقه محدث محدث سعدی تبحر
 محمد بن الحسن العابدی قدس الله روحه در مکه
 مشرفه زاده الله شرفا و عظیمه آخر شهر ذی الحجه
 من شهر السنه السابعة و العشرین بعد الالف
 الهجره در ضمن اجازه ما تجوز له روایت عموم بجمعه
 الشریف بجست فقیر نوشته علمامنی باهلیته
 وثقه محدث محدث المولی المتین مولانا محمد بن
 استرآبادی تباریج مذکور بر جیل ابی قیس قبالة
 الکعبة المشرفة در ضمن اجازه ما تجوز له روایت
 من منقول و معقول و فروع و اصول بجست فقیر
 بعد از استخاره بخطه الشریف نوشته المرفوعین
 فیه الصایب الی اعلی المراتب المستعد للفتی تاج
 المواهب من الکرام الوهاب مولانا علی نقی الکمرانی

وسید

وسیدنا السید العلامة فقیه العتق الطیب
 ماجد بن هاشم الحسینی البحرانی قدس الله سن
 تباریج مذکور در ضمن اجازه اصول اربعة بخط
 شریف خود بجست فقیر نوشته المولی ثقه
 الفقیه النقی النقی الورع البارع الالعمقی
 النیر و الخلیفه المطهره و السلیقه المنوره
 مولانا علی نقی بن المقدس العارجل الی ارج و ارج
 ربه الغفور هاشم الکمرانی و در اجازه دیکر
 در وصف فقیر عمده الصلحاء الابرار و الفقهاء
 الاخیار نوشته تباریج مذکور و سیدنا السید
 العلامة جامع العلوم الحکیم الماهر الباهر
 باقر داماد الحسینی قدس الله سن الغزیز با توصیف
 بفقیر در ضمن اجازه بخطه الشریف در چند مجلس
 عام بشارات بعضی ثقات تصریح بتصدیق
 و اذعان نموده و بملاحظه مصنفات فقیران

۵۱
۲۹
۵۷

نیز نزد صاحب فضل ظاهر بود انانانان
علینا و بتقریب مفاوضات و مراسلات بسیار
بسیاری از علما، و فقها، و صاحبان فضل
و تقوی و ورع از اهل عصر و زمان سابق و
اذعان و تصدیق آن ظاهر میکرد و عرض میکرد
نفس نبود بلکه مقصود حدیث نبعت منعم
حقیقی جل جلاله بود لقوله تعالی و انما نعمة

رَبِّكَ مُخَدَّرٌ

۵۲
۲۵۱۳۵
۱۴۲۸۹۱

۴
۱

